

Tokoni fakapa'anga ki he Saikolone Gabrielle

Te mau ala lava 'o 'oatu ha pou pou mo ha tokoni kapau kuo uesia koe 'e he Saikolone Gabrielle. 'Oku lahi e ngaahi founa te mau lava ai 'o tokoni atú, pea te mau lava 'o fakahinohino atu koe ki he feitu'u totonú 'o makatu'unga 'i he tūkunga 'okú ke 'i aí.

Totongi 'a e Civil Defence

'Oku ma'u atu 'a e Ngaahi Totongi 'a e Civil Defence kapau kuo uesia koe 'e he saikoloné 'i ha taha 'o e ngaahi vāhenga ko 'ení

- Tairāwhiti
- Vāhenga East Coast
- Vāhenga Hawke's Bay
- Vāhenga Manawatu
- Vāhenga Wairarapa
- Vāhenga Horowhenua
- Vāhenga Northland
- Vāhenga 'Aokalaní
- Kōsilio Fakavahe 'a Waikato (Waikato District Council)
- Kōsilio Fakavahe 'a Thames/Coromandel District Council
- Kōsilio Fakavahe 'a Hauraki
- Kōsilio Fakavahe 'a Matamata/Piako

'Oku 'ikai fiema'u ia ke ke lolotonga ma'u atu ha vahe penefiti ka ke toki 'atā ai ki he Civil Defence Payment, pea 'e ala 'atā ki ai mo e kakai 'oku 'ikai nofo-fonuá. 'I he ngaahi keisi lahi tahá, 'oku 'ikai mahu'inga ia pe ko e hā ho tu'unga vāhengá pe ko e hā 'a ho'o koloa 'okú ke ma'ú.

Te mau lava 'o tokoni 'i he

- me'akai ki he me'a fakatu'upakeé, valá mo e nāunau mohengá kapau kuo nau maumau pe 'auha
- mole 'a e pa'anga hū maí koe'uhí ko e 'ikai ke lava 'o ngāue tupunga meí he Saikolone Gabrielle
- ngaahi fakamole kapau na'e pau ke ke mavahe meí ho 'apí
- ha totongi kapau 'oku nofo mo koe ha kakai na'e mavahe mei honau 'apí, 'i ha ngaahi feitu'u hangē ko ha 'api taautaha, marae pe ngaahi senitā fakakomiuniti.

Kuo pau ke ke kau 'i ha taha 'o e ngaahi tūkunga ko 'ení koe'uhí ko e me'a fakatu'upakeé

- na'e pau ke ke mavahe meí ho 'apí (hangē ko 'ení, kuo fetukutuku koe pe 'okú ke tu'u tatali na'a fetukutuku koe)
- na'a ke mama'o meí ho 'api 'i he taimi 'o e fakatamaki fakatu'upakeé pea 'ikai ke ke lava 'o foki ki 'api
- 'okú ke fiema'u tokoni ki ha me'atokoni, nāunau mohenga pe vala
- 'oku 'ikai te ke lava 'o 'alu ki he ngāué.

Kuo toe pau foki ke

- 'ikai ke ke lava 'o totongi 'a ho'o ngaahi fakamolé meí he malu'í (pe kuo te'eki ai ke ke totongi ia)
- 'ikai lava ke ma'u ha fa'hinga tokoni kehe, hangē ko e ngaahi foaki meí he kakaí mo e pa'anga tokoni afaá

Kapau 'oku 'ikai ke ke fakapapau'i pe 'e kau 'i ho'o malu'í 'a ho'o ngaahi fakamolé, te ke ala kei 'atā atu pē ki ha Civil Defence Payment. Ka neongo iá, kapau te ke ma'u atu ha Civil Defence Payment pea toe totongi atu 'e ho'o kautaha malu'í ha ngaahi fakamole 'oku 'osi fakakau 'i heni, 'e fiema'u ia ke ke totongi fakafoki mai 'eni kiate kimautolu.

'Ilo ki he me'a 'e fiema'u ke ke talamai kiate kimautolú 'i he peesi hono hokó

‘i he taimi te ke tohi kole aí, ‘e fiema‘u ke ke fakahā mai kiate kimautilu ‘a ho

- hinga kakató:
- ‘aho fā‘ele‘í
- fika telefoni ki he fetu‘utakí
- tu‘asila ‘o ho ‘api angamahení
- tu‘asila lolotongá (kapau na‘e pau ke ke mavahe meí ho ‘apí).

Kapau ko ho‘o tohi kolé koe‘uhí kuo mole ‘a ho‘o pa‘anga hū maí tupunga meí he fakatamaki fakatu‘upakeé, ‘e toe fiema‘u foki ke ke talamai kiate kimautilu ‘a ho‘o

- fika IRD
- fika ‘o ho‘o ‘akauni pangikeé
- ngaahi fakamole ki ha‘o pa‘anga hū mai kuo mole ‘i he‘ene a‘u mai ki he taimi ní
- ngaahi me‘a ko ‘eni kau ki ho‘o ngāue‘angá
 - hingoá
 - tu‘asilá
 - hinga mo e tu‘asila ‘o e tokotaha ke fetu‘utaki ki aí.

Ke tohi kole ki he Civil Defence Payment, telefoni ki he Work and Income ‘i he **0800 400 100**.

Ngaahi tokoni kehé

‘Oku lahi ‘a e ngaahi founa ‘e lava ai ke tokoni ‘a e Work and Income ki ha ngaahi fakamole fakavavevave mo mātu‘aki fu‘u fiema‘u kapau ‘okú ke vahe penefiti pe tu‘unga mā‘ulalo ‘a ho‘o pa‘anga hū maí.

‘Oku toe fakaai foki ‘e he Work and Income ha tokoni kehe hangē ko e kumi ‘o ha ngāue mo e tokoni ‘i hono totongi ‘o ho‘o ngaahi fakamole ki he nofo‘angá.

‘Oku kehekehe pē ‘a e ngaahi tūkunga ‘o e tokotaha kotoa pē ko ia ai ko e me‘a te ke ‘atā atu ki aí, pea kapau ‘e fiema‘u ke ke totongi fakafoki ‘a e pa‘angá, ‘e makatu‘unga pē ia ‘i ho tūkunga.

Ke ma‘u ha fakamatala lahi ange fekau‘aki mo e ngaahi fakamole fakavavevave pe ta‘e‘amanekiná, vakai ki he [workandincome.govt.nz](https://www.workandincome.govt.nz)

Ki ha fakamatala lahi ange fekau‘aki mo e ngaahi sēvesi ki he fāmilí mo e komiunití, vakai ki he [familyservices.govt.nz](https://www.familyservices.govt.nz)

